

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Kansainvälistyvä kulttuuri [Kansainvälistymisen tukirakenteiden vahvistaminen ja poikkihallinnollisuuden edistäminen ovat kannatettavia tavoitteita. Kulttuurimatkailun edistäminen on osa tätä prosessia, mutta saa selonteossa liian pienen huomion. Erityisesti taide- ja kulttuurifestivaaleilla sekä museokentällä ekologisesti kestävä kulttuurimatkailun vahvistaminen luo huomattavaa taloudellista lisäarvoa niin kulttuuritoimijoille kuin erityisesti matkailuyrityksille. Selonteon on syytä tarkemmin visioida kulttuuripoliittikkaa sellaisessa todellisuudessa, jossa monikielisyys elää kansalliskielten rinnalla. Tässäkään pelkkä visio ei riitä, vaan tueksi tarvitaan toimenpideohjelma. Lisäksi selonteko ei juuri pohdi sitä merkittävää mahdollisuutta niin kulttuurin

kehittymiselle, kulttuurimatkailulle kuin erityisesti kulttuurin viennille, joka monikielisen väestön kautta avautuu kaikenlaiselle kulttuurivaihdolle ja kansainvälisyydelle.]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Finland Festivals kokoaa sateenvarjonsa alle Suomen parhaat ja kiinnostavimmat taide- ja kulttuurifestivaalit. Musiikin eri lajien lisäksi mukana on niin tanssin, teatterin, kirjallisuuden, kuvataiteen, elokuvan kuin lastenkulttuurinkin parhaat tekijät. Jäsenfestivaaleja on tällä hetkellä lähes sata.

Finland Festivals toimii kulttuurin ja matkailun alalla ja sen tärkeimmät tehtävät ovat festivaalien edunvalvonta, promootio, tiedotus, kansainvälistyminen, kulttuurimatkailun edistäminen, tiedonkeruu ja tutkimus sekä koulutus. Finland Festivals tukee festivaalien toimintaedellytyksiä ja vaikuttaa aktiivisesti alaa koskevaan lainsäädäntöön. FF myös promotoi festivaalejaan Suomessa ja ulkomailla kulttuurimatkailu fokuksenaan.

Olemme valmiit osallistumaan selonteon konkreettisten toimenpidesuunnitelmien rakentamiseen. FF:n näkökulma on taide- ja kulttuurifestivaalien, mutta toimimme myös aktiivisesti kulttuurimatkailun kehittämisessä sekä kansainvälisten verkostojen luomisessa.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Finland Festivals kannattaa kirjausta sitä, että kulttuuri- ja luovien alojen julkisen rahoitus ja rakenteet parantuvat vuoteen 2040 mennessä niin, että luovan talouden osuus bkt:sta kaksinkertaistuu. Jotta tämä ei jäisi kauniiksi korulauseeksi, selonteon hyväksymisen jälkeen on luotava selkeästi aikataulutettu poikkihallinnollinen ja parlamentaarinen suunnitelma siitä, miten tämä tavoite toteutuu. Vain tätä kautta selonteon ylevä tavoite ”pitkäjänteisestä ja monialaisesta kulttuuripolitiikasta” voi toteutua.

Nykyinen hallitus toimii räikeässä ristiriidassa tämän tavoitteen suhteen, joten hallituskausien yli ulottuva konkreettinen toimenpidesuunnitelma on välttämätön. On varsin erikoinen oletus, että taide-elämä voisi lähteä mukaan selonteon edellyttämiin toimenpiteisiin, jos samanaikaisesti leikkausten seurauksena toimintakyky lamautuu ja useita toimijoita poistuu kokonaan markkinoilta. Kauniit ja tyylikkääät linjaukset ovat siksi epäuskottavia - paitsi siinä tapauksessa, että konkreettiset toimenpide-ehdotukset saadaan liikkeelle heti selonteon hyväksymisen jälkeen.

”Kulttuurin perusta tulevaisuudenkestäväksi” ja ”yhteistyön ja osallisuuden voima” -osiot pitävät sisällään monia kannatettavia asioita, mutta aivan liian vähän kiinnitetään huomiota monikulttuurisuuden ja -kielisyyden kasvuun. Vuonna 2040 erityisesti pääkaupunkiseutu elää monien kielten, kulttuurien ja elämäntapojen keskellä, jolloin esimerkiksi toteamus ”panostetaan eri

väestöryhmien osallisuuden lisäämiseen, ja tuetaan monitaustaisten ihmisten toimijuutta ja työllistymistä kulttuurialalla” ilman konkreettisia toimenpide-ehdotuksia jää epämääräiseksi.

Selonteon on syytä visioida suorasanaisesti kulttuuripolitiikkaa sellaisessa todellisuudessa, jossa monikielisyys elää kansalliskielten rinnalla. Tässäkään pelkkä visio ei riitä, vaan tueksi tarvitaan toimenpideohjelma. Lisäksi selonteko ei juuri lainkaan huomioi sitä merkittävää mahdollisuutta niin kulttuurin kehittymiselle, kulttuurimatkailulle kuin erityisesti kulttuurin viennille, joka monikielisen väestön kautta avautuu kaikenlaiselle kulttuurivaihdolle ja kansainvälisyydelle.

Väestörakenteen muutoksen vuoksi on tärkeää huolehtia myös semanttisesta tarkkuudesta: puhe ”suomalaisista” ja ”Suomen kulttuurista” tarvitsee rinnalleen johdonmukaisen puheen ”Suomen kotimaakseen valinneista” ja ”kaikkien Suomessa asuvien” kulttuureista. Maahanmuuttajat eivät tule luopumaan omasta kulttuuristaan Suomeen asettuessaan, vaan he elävät eri kulttuurien ja kielten moninaisuudessa. Integrointi tapahtuu myös molempiin suuntiin, ja kulttuuripolitiikassa tämä todellisuus on otettava huomioon. Selonteon luonnos sisältää edelleen oletuksia ja sananvalintoja, jotka viittaavat tulevaisuuteen, joka jo nyt on menneisyyttä.

Uudistumisen, kestävyuden ja kasvun mahdollistaminen -osio sisältää hyviä kirjauksia kulttuurialan kasvun mahdollistamiseksi. Näiden kirjausten lisäksi olisi syytä mainita selkeästi riskirahoituksen tarve. Taidetuotannon yksi merkittävä ongelma on pelko riskeistä, vaikka uskallus ja uusien teosten tilaaminen on taiteen perusta. Suomalaisessa kulttuuripolitiikassa on hyvin vähän välineitä kokeiluihin, riskinottoon ja uuden toiminnan aloittamiseen. Selonteossa on siksi syytä ottaa kantaa erilaisten riskirahoitusjärjestelmien luomiseen, ja luoda olosuhteet, että innovatiivisuus nähdään tavoiteltavana.

Amberla Kai
Finland Festivals ry